Temaplan idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv

Dialogmøte 17.1.2023

AGENDA

Velkommen v/Mads

Innledning folkehelse v/kommuneoverlege Einar Sagberg

Status planarbeidet, forslag til satsinger og strategiske grep i planen v/Jorunn

Gruppearbeid

Pause

Innledning til diskusjon av hovedpunkter i to strategier v/Jorunn

Gruppearbeid: Strategi for anleggsutvikling

Gruppearbeid: Strategisk bruk av kommunalt økonomisk tilskudd til aktivitetsutvikling (idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv).

Avslutning v/Jorunn og/eller Mads

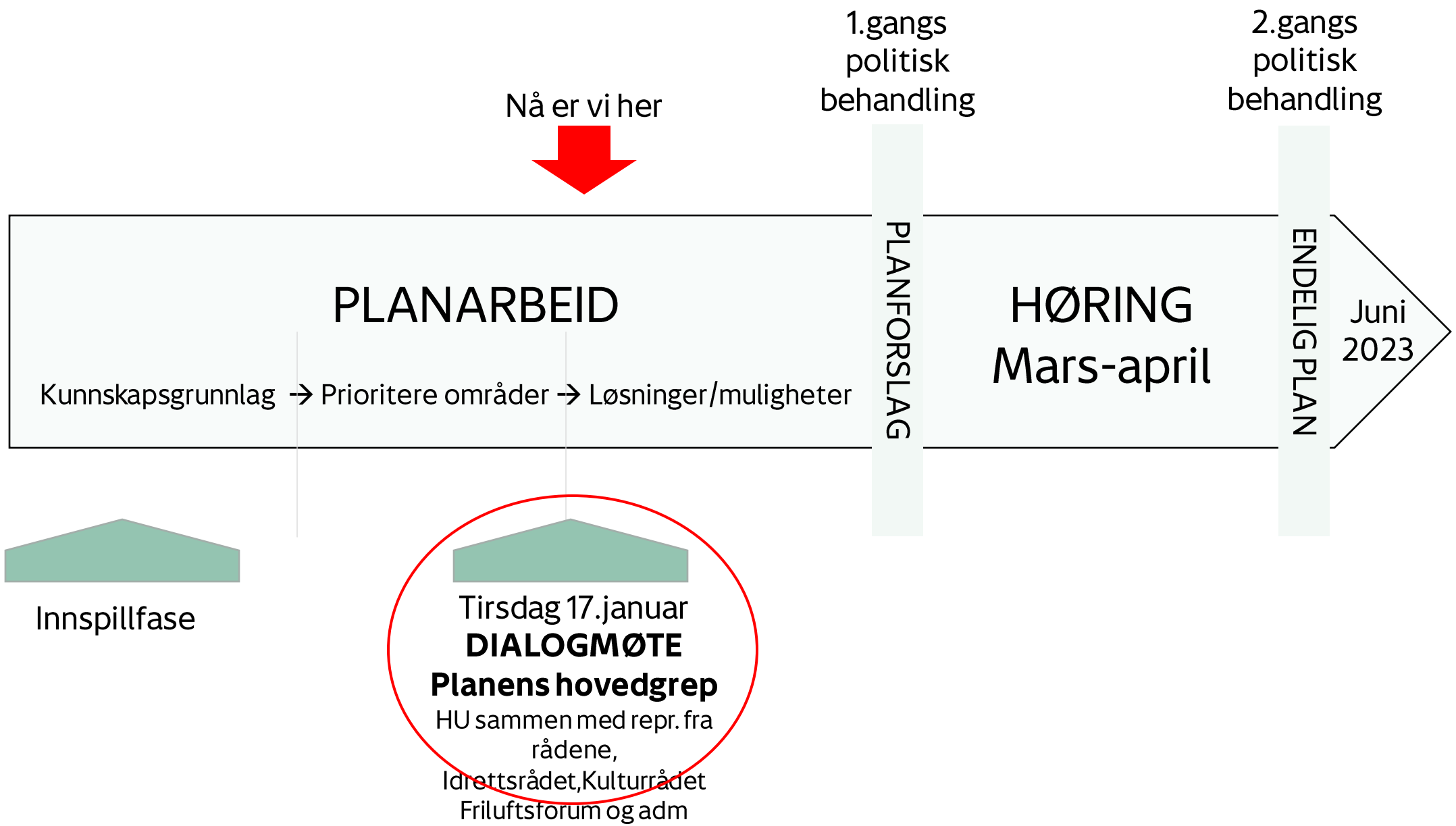
1.gangs politisk behandling
2.gangs politisk behandling
Nå er vi her
PLANARBEID
Kunnskapsgrunnlag → Prioritere områder → Løsninger/muligheter
PLANFORSLAG
HØRING
Mars-april
ENDELIG PLAN
Juni 2023
Innspillfase
Tirsdag 17.januar
DIALOGMØTE
Planens hovedgrep
HU sammen med repr. fra rådene, Idrettsrådet,Kulturrådet Friluftsforum og adm

Hensikten med dialogmøtet

Hensikten med dialogmøtet er at sentrale aktører i arbeidet med temaplanen skal møtes for en dialog om temaplanens strategiske hovedgrep.

Deltagere:

Politisk: Hovedutvalg for kultur, idrett og frivillighet

De 4 rådene: Eldrerådet, ungdomsrådet, studentrådet og rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne

Paraplyorganisasjonene: Drammen idrettsråd, Drammen friluftsforum og Drammen kulturråd

Administrasjon: Rådgivere og ledere fra kultur, idrett og frivillighet, kommuneoverlegen.

Mål med dagen:

Ha dialog rundt:

1) Forslag til to overordnede satsinger med tilhørende strategier
2) Strategiene:

- Forslag til hovedpunkter i en strategi for anleggsutvikling
- Forslag til hovedpunkter i en strategi for å stimulere aktivitetsutvikling

Utfordringsbilde

Kunnskapsgrunnlag, overordnede føringer og innspill i planprosessen så langt har pekt på behov for særlig innsats for å tilrettelegge for:

- Økt aktivitet for barn og unge
- Barn og unge som ikke har økonomisk mulighet til å delta i organisert fritidsaktivitet
- Inaktive i alle aldre og særlig eldre.

For å redusere og forebygge sykdom, skader og medisinbruk, gi økt livskvalitet og redusere behandlingsbehovet, må det legges til rette for både organisert og egenorganisert aktivitet i lokalmiljøene der folk bor;

- mer gå- og aktivitetsvennlige nærmiljøer, tilrettelegging for mer fritidsarenaer for fysisk aktivitet, friluftsliv, idrett mv.
- mer fysisk aktivitet på hverdagsarenaer som barnehage, skole og arbeidsliv samt innenfor helse- og omsorgstjenester

Svak anleggsdekning i Drammen totalt sett gir behov for økt trykk på anleggsutvikling for organisert idrett, samtidig som det er behov for utvikling av flere anlegg for egenorganisert aktivitet og bedre tilrettelegging for fysisk aktivitet og friluftsliv i lokalmiljøene der folk bor.

Vedtatte fellessatsinger

På bakgrunn av kommuneplanens samfunnsdel er det i Temaplaner for kvalitet og innhold for kommunens tjenester vedtatt fellessatsinger som også møter noen av behovene som er skissert:

Folkehelse og livsmestring inneholder tiltak som å stimulere flere til å gå og sykle til fritidsaktiviteter og å ha varierte tilbud som skal bidra til fysisk helse for barn, unge og voksne

På lag med frivilligheten inneholder tiltak som skal bidra til systematisk samarbeid mellom kommune og frivillige om treffsikre tilbud til hele befolkningen. Blant annet å samarbeide om planlegging og drift av arealer for trim og rekreasjon, tilrettelegge for at arealer i kommunale bygg benyttes etter ordinær åpningstid og å utvikle en digital plattform med oversikt over fritidstilbud.

Nærmiljøutvikling har tiltak som skal stimulere til uorganiserte aktiviteter og legge til rette forfritidsaktiviteter nær der folk bor, med utgangspunkt i lokalbefolkningens ressurser og behov.

Levekår vektlegger at alle skal kunne delta i samfunnet uavhengig av økonomi, og at det er mange ulike tiltak som må virke godt sammen over tid for å utjevne ulikhetene i levekår. Det handler blant annet om å legge til rette for muligheter til å delta på organiserte og uorganiserte aktiviteter og ha tilgang til nødvendig utstyr.

Satsinger i planen

Sammen om utvikling av idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv i Drammen mot 2030

Det er behov for å rette særlig innsats for å tilrettelegge for mer idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv for hele befolkningen. Dette innebærer utvikling av mer aktivitetsvennlige omgivelser, og et større mangfold av arenaer for både organisert og egenorganisert aktivitet i lokalmiljøene.

Forslag til to hovedsatsinger (ref. prosessvedtak HU KIF 08.06.2022):

- Helhetlig stedsutvikling for folkehelse og deltagelse
- Aktive innbyggere hele livet

Helhetlig stedsutvikling for folkehelse og deltagelse

Utvikle gå- og aktivitetsvennlige nærmiljøer, utvikle mangfoldet av aktivitetsarenaer i kommunen samlet og kommunedelene, og informasjon om tilbudet.

Tilrettelegging for mer aktivitet hele året der folk bor, med særlig fokus på egenorganisert hverdagsaktivitet:

Areal for hverdagsfriluftsliv i nærmiljøene med sammenhengende ferdselsårer langs elv/fjord og mellom elv/fjord og marka sikres og videreutvikles

Tilrettelegge for fysisk aktivitet for alle ved å oppfylle krav om universell utforming der det er mulig, og systematisk arbeid for utbedring av eksisterende anlegg, møteplasser og rundløyper i nærmiljøene.

Helhetlig stedsutvikling for folkehelse og deltagelse

Forslag til strategiske grep *for å utvikle gå- og aktivitetsvennlige nærmiljøer og mangfoldet av aktivitetstilbud og aktivitetsarenaer og informasjon om tilbudet i lokalmiljøene:*

- **Planen skal gi oversikt over status for anlegg/aktivitetsarenaer i kommunen og kommunedelene, utviklingsbehov og prioriteringer.**

- **Planens satsing på gå- og aktivitetsvennlige nærmiljøer skal følges opp gjennom tidlig medvirkning i fysiske planprosesser, aktiv bruk av kommunens rolle som planmyndighet og infrastruktureier og –utbygger.**

- **Prioritering av nye anlegg for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv) skjer etter vurdering av *behov* for kommunen samlet sett, og lokalt (ref. kunnskapsgrunnlag til planen med anleggsstatus samlet og i de enkelte kommunedeler sett i forhold til demografi), for å sikre minimumsdekning i flere lokalmiljøer og supplere tilbudet av aktivitetsarenaer og møteplasser for egenorganisert aktivitet for ulike aldersgrupper. Større, spesialiserte anlegg lokaliseres kollektivtransportmessig sentralt.**

- **Økt behov for anlegg for egenorganisert aktivitet og økt tilrettelegging for fysisk aktivitet/friluftsliv i lokalmiljøene der folk bor skal ikke gå på bekostning av behovet for anleggsutvikling for organisert idrett: Tydelige avklaringer av behov og strategiske prioriteringer i planen, og flere gode spillemiddelsøknader om anlegg som supplerer mangfoldet i tråd med prioriteringer i planen kan gi grunnlag for mer spillemidler og muliggjøre mer offensiv anleggsutvikling enn i dag.**

- **Planens oversikt over ulike former for anlegg og tilrettelegging for fysisk aktivitet og friluftsliv (kartbasert i kunnskapsgrunnlaget) videreutvikles for å gi publikum bedre oversikt over mulighetene i kommunen/kommunedelene.**

Aktive innbyggere – hele livet, hele året, i hverdagen.

Utvikle mangfoldet av fysiske og sosiale aktivitetstilbud slik at det stimulerer til mer fysisk og sosial aktivitet for innbyggere i ulike livsfaser og livssituasjoner.

Behov for sterkere innsats for/prioritering av:

- Aktiviteter som stimulerer til fysisk aktivitet for inaktive voksne og særlig eldre
- Utvikling av fysisk og sosialt aktivitetstilbud som supplerer behov, bredde og mangfold i aktivitetstilbud i kommunen og lokalt i kommunedelene
- Stimulere til utvikling av aktivitetstilbud gjennom samarbeid med frivillighet og kommunens tjenesteutvikling, ref. Aktive lokalsamfunn mv.
- Ordninger som fanger opp barn og unge som av økonomiske årsaker ikke kan delta i organisert aktivitet og foreldrene deres.

Sterkere prioritering av dette gir behov for mer forutsigbarhet, oversikt, samordning og strategisk retning på hvordan kommunens stimuleringsvirkemidler brukes: Gjennomgang av kommunens totale tilskuddsforvaltning, og av porteføljen av Aktive lokalsamfunn-prosjekter:

Aktive lokalsamfunn

Det foreslås en gjennomgang av status, utviklingsmuligheter og behov i de ulike prosjektene i kommunedelene. Samarbeidspartene bes utvikle tydeligere mål og prioriteringskriterier for videreføring og/eller nyetablering av nye prosjekter.

- Veletablerte og velprøvde samarbeidsprosjekter innenfor Aktive lokalsamfunn foreslås overført fra prosjekt til fast drift for å øke forutsigbarheten og stabiliteten på disse
- Nyere prosjekter innenfor Aktive lokalsamfunn evalueres etter en prøveperiode med tanke på eventuell justering av innhold eller overgang til fast drift
- Nyetablering av prosjekter innenfor Aktive lokalsamfunn og evaluering/prioritering av videreføring av nyetablerte i fast drift prioriteres på bakgrunn av hvordan prosjektene følger opp overordnede strategiske prioriteringer i vedtatte temaplaner og supplerer behov og mangfold i aktivitetstilbudet til barn og unge som ikke deltar i organisert idrett i kommunen og kommunedelen og/eller inaktive voksne og eldre.

To satsinger - forslag til punkter i strategier:

Helhetlig stedsutvikling:

- Planen gir retning og felles grunnlag: oversikt over status og behov.
- Følges opp i fysiske planprosesser, utbygging, drift, vedlikehold infrastruktur
- Forslag kriterier for prioritering av nye anlegg (mer diskusjon senere i dag.)
- Strategi for anleggsutvikling – og utvikling av bredere spekter av gode spillemiddelsøknader (mer diskusjon senere i dag)
- Kunnskapsgrunnlag (på kart) brukes videre (komplettere sti/løypenett) og informasjon om det (interaktivt kart).

Aktive innbyggere:

- Planen angir retning, overordnet status og behov for økt innsats for større bredde i aktivitetstilbudet (for alle).
- Følges opp i kommunale planer for tjenesteutvikling (oppvekst, HSO) mv.
- Tydeligere prioritering av innsats for økt bredde gir behov for samarbeid om tydeligere strategisk retning på bruk av kommunale økonomiske stimuleringsmidler til aktivitetsutvikling (mer diskusjon senere i dag)
- Felles gjennomgang av kommunens tilskuddsforvaltning + prosjektporteføljen til Aktive lokalsamfunn

DRAMMEN KOMMUNE
– et godt sted å leve

Refleksjon i plenum

Spørsmål / kommentarer før vi går videre til gruppediskusjonene?

PAUSE

Forslag til kriterier for prioritering/retning av nye anlegg

- Det skal legges til rette for både OFS og OFPS for drift og utvikling av nye anlegg
- Minimumsdekning skal sikres i alle kommunedeler, og følgende skal gjenspeiles: antall innbyggere, eksisterende tilbud, behov, demografi, avstand til tilsvarende tilbud, levekår og øvrig planverk.
- Spesialanlegg og store anlegg skal lokaliseres nær kollektivtransport .
- Miljø og bærekraft: Eksisterende anlegg skal oppgraderes og rehabiliteres før bygging av nye anlegg.
- Mangfold: mer anlegg som stimulerer til annen/ny type aktivitet og mer anlegg for flerbruk og/eller egenorganisert fysisk aktivitet.

Forslag: utvikling av eksisterende anlegg

Kommunen sørger for langsiktig vedlikehold og oppgradering av kommunale anlegg, mens daglig drift og vedlikehold gjøres av frivilligheten gjennom samarbeidsavtale

Dette kan gjennomføres på nærmest alle anlegg. For foreningene kan dette skape engasjement, gi eierskap til og bedre ivaretakelse av de lokale anleggene. Dersom driften gjøres på dugnad kan samarbeidsavtalen gi økonomisk gevinst for foreningen, og de kan redusere aktivitetskontingenten eller øke aktivitetstilbudet. En slik ordning kan tilbys foreningene som ønsker dette og som har tilstrekkelig ressurser til å påta seg slike oppgaver. For kommunen vil dette gi økte direkte kostnader i form av samarbeidsavtaler, og en mulig langsiktig gevinst i form av ivaretakelse av anleggene. Dette vil møte kommuneplanens mål om samspill med lokalsamfunnene og lokalt engasjement.

Utvikling/oppgradering av lagseide anlegg gjennomføres som offentlig-frivillig samarbeid (OFS) eller offentlig-frivillig-privat samarbeid (OFPS)

Denne modellen krever at kommunen tar et større økonomisk ansvar enn dagens ordning. Kommunen vil samtidig ta et større samfunnsøkonomisk ansvar ved denne ordningen. Det vil være behov for å tilpasse prioriteringene til det økonomiske handlingsrommet

Prioritering av søknader om spillemidler til anleggsutvikling

Økt behov for anlegg for egenorganisert aktivitet og økt tilrettelegging for fysisk aktivitet/friluftsliv i lokalmiljøene der folk bor skal ikke gå på bekostning av behovet for anleggsutvikling for organisert idrett. Det er behov for mer midler totalt. Tydelige avklaringer av behov og strategiske prioriteringer i planen, og flere gode spillemiddelsøknader (m.v) om anlegg som supplerer mangfoldet i tråd med prioriteringer i planen kan gi grunnlag for mer spillemidler og muliggjøre mer offensiv anleggsutvikling enn i dag.

Hvordan løser vi dette?

1. hva skal til for at foreninger og lag i større grad enn i dag kan samarbeide om å utvikle flerbruksanlegg for flere typer aktiviteter, både organisert og egenorganisert, for et større mangfold av brukergrupper?
2. hvordan kan kommunen stimulere til at det i samarbeid med frivilligheten utvikles flere gode (spillemiddel)søknader om anlegg for nærfriluftsliv og egenorganisert aktivitet?
3. Andre forslag?

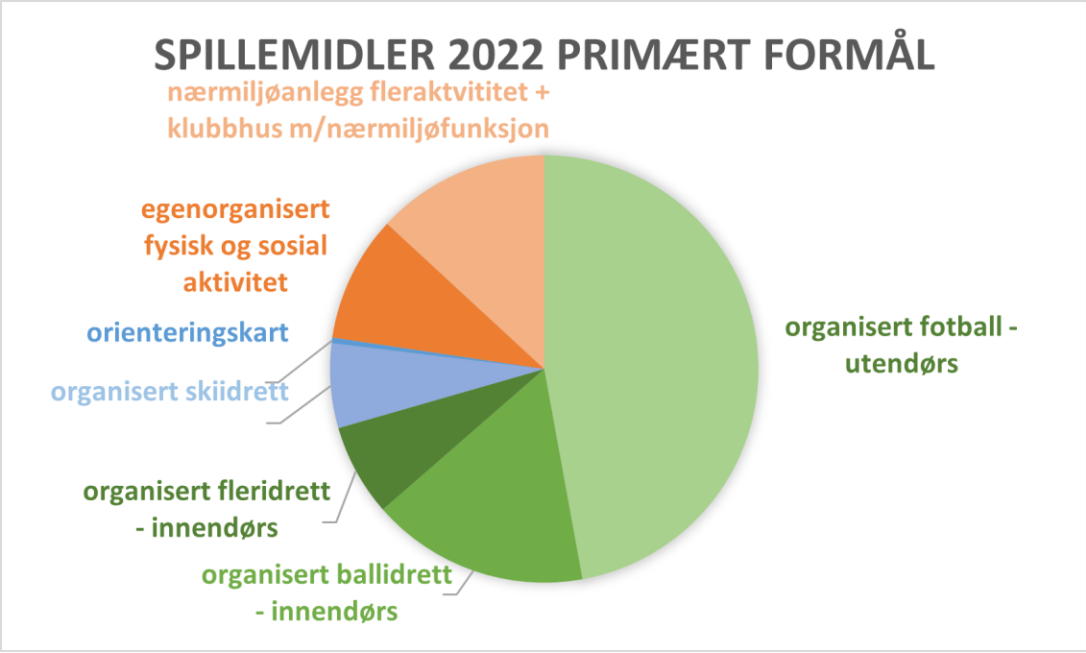

GRUPPEINNDELING

Gruppe 1 Kommunestyresalen	Gruppe 2 Kommunestyresalen	Gruppe 3 Formannskapssalen	Gruppe 4 Ypsilon	Gruppe 5 Korridor
Mads Hilden (AP) Emilie Ovnerud (V) Ulf Erik Knudsen (FRP) Runar Dammen (Idrettsrådet) Audun Støren (Friluftsforum) Leder (Råd for personer med funksjonsnedsettelse) Nestleder (Eldrerådet)	**Sølvi Brandt Bestvold (AP)** Haydar Øzbal (MDG) Roger Thomas Volden (FRP) Ravi Sunder (H) Per Burud (Idrettsrådet) Solveig Bergstrøm (Friluftsforum) Nestleder (Ungdomsrådet)	**Inger Gjønnes (AP)** Kjell Arne Hermansen (H) Herman Ekle Lund (V) Per Fjeld-Olsen (Idrettsrådet) Katrine Smemo Granlund (Kulturrådet) Leder (Ungdomsrådet)	**Egil Knudsen (AP)** Leni Stokkenes Halvorsen (H) Knut F. Bergan (FRP) Kari Alvim (SP) Janne Hafskjold (Idrettsrådet) Leder (Studentrådet) Nestleder (Studentrådet)	**Arif Erkök (AP)** Caroline Hoff (H) Robin Brekke Voss (NTB) Geir Vetterstad (Idrettsrådet) Magnus Aannestad Oseth (Kulturrådet) Nestleder (Råd for personer med funksjonsnedsettelse) Leder (Eldrerådet)

Gruppeoppgave

Hva mener gruppene om forslag til strategier for anleggsutvikling:

- Forslag til kriterier for prioritering
- Modell for finansiering/drift/eierskap
- Bredere spekter av spillemiddelsøknader

Gruppene velger et medlem som oppsummerer gruppediskusjonen i plenum.

PAUSE

Tydeligere strategisk retning på kommunens økonomiske tilskudd til å stimulere aktivitet?

Det er behov for sterkere prioritering av utvikling av fysisk og sosialt aktivitetstilbud for barn og unge og foreldrene deres som ikke har økonomisk mulighet til å delta i organisert idrett, tenåringer, inaktive i alle aldre og særlig eldre.

Hvordan løser vi dette?

1. Gjennom omprioritering mellom tilskudd til egenorganisert, lavterskelaktivitet, (nær)friluftsliv og organisert idrett?
2. Gjennom tydeligere kriterier for og oppfølging av hvordan midler til Aktive lokalsamfunn brukes?
3. Gjennom å søke mer statlige tilskuddsmidler og andre eksterne finansieringsmuligheter gjennom tydeligere strategisk samordning av målstyrte prosjekter? Slike søknader forutsetter en egenandel/kommunale stimuleringsmidler?
4. Videreføre/spisse MØS (Målrettet Økonomisk Satsing): Aktiv i friluftsliv og Aktiv i idrettslag

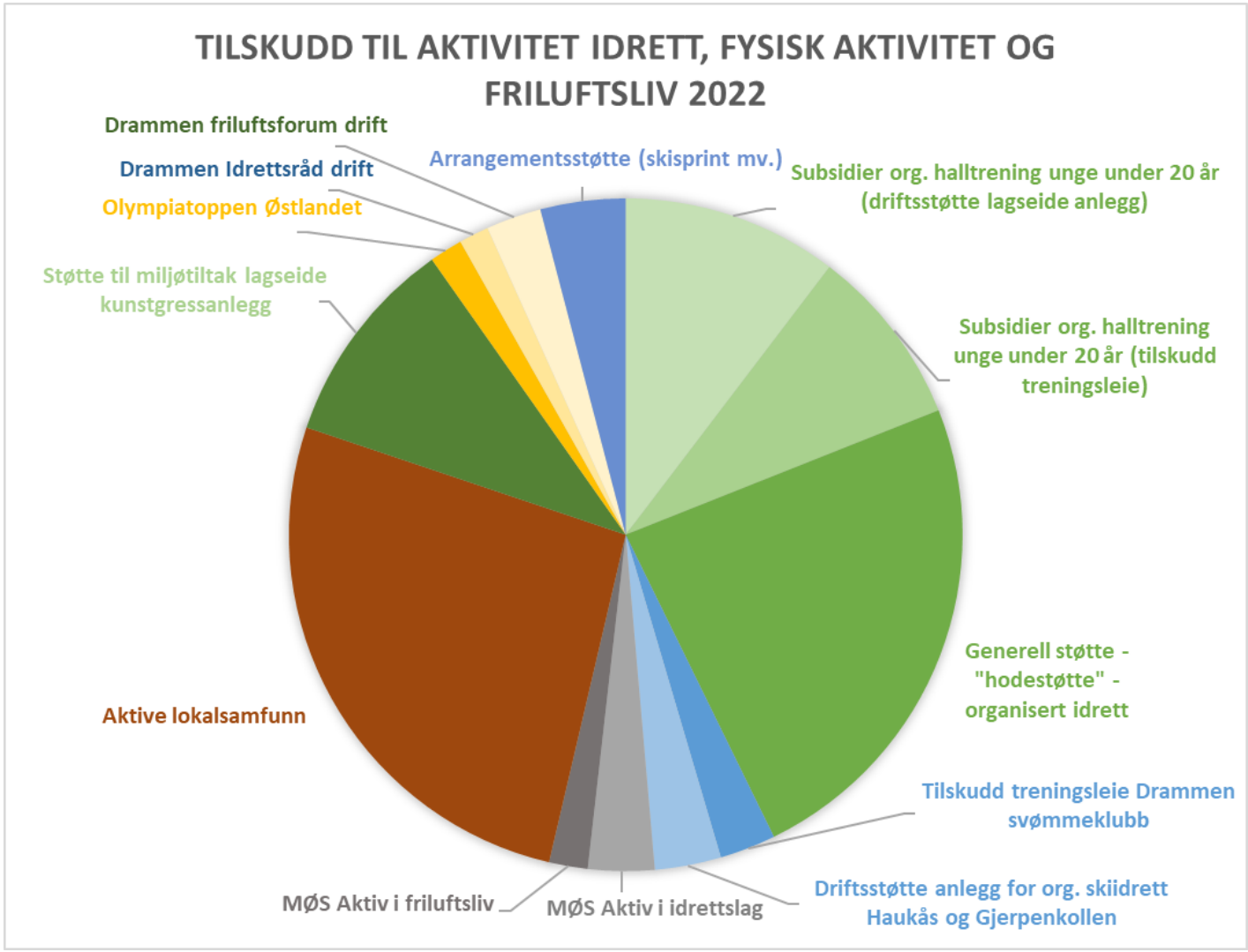

Gruppeoppgave

Det er behov for sterkere prioritering av utvikling av fysisk og sosialt aktivitetstilbud for barn og unge og foreldrene deres som ikke har økonomisk mulighet til å delta i organisert idrett, tenåringer, inaktive i alle aldre og eldre.

Hva mener gruppene om forslagene til hvordan dette kan løses?

Oppsummering av gruppediskusjonene i plenum.

Veien videre:

- Innspill fra dialogmøtet legges til grunn for videre arbeid med å ferdigstille planforslag med kunnskapsgrunnlag
- Forslag til **Temaplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv i Drammen mot 2030** legges fram for 1. gangs politisk behandling (før høring) 15. mars 2023.

Takk for nå og vel hjem!

DRAMMEN KOMMUNE

– et godt sted å leve